

Originalni rad

UDC: 615.8:616.833.58-009.7
doi: 10.5633/amm.2023.0405

MULTIMODALNI REHABILITACIONI TRETMAN BOLESNIKA SA LUMBOIŠIJALGIJOM

Dunja Popović^{1,2}, Larisa Vojnović^{1,2}, Tijana Aleksandrić^{1,2}, Maša Rapajić¹,
Aleksandar Knežević^{1,2}, Jana Vasin¹

¹Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet, Novi Sad, Srbija

²Klinički centar Vojvodine, Klinika za medicinsku rehabilitaciju, Novi Sad, Srbija

Kontakt: Dunja Popović
Hajduk Veljkova 3, 21000 Novi Sad, Srbija
E-mail: dunjapopovic@uns.ac.rs

Lumboišijalgija se definiše kao bol u donjem delu leđa sa propagacijom u donji ekstremitet ispod nivoa kolena. Podaci o najefikasnijem lečenju ovog stanja su oskudni. Stoga, cilj ovog istraživanja bio da se ispita efikasnost multimodalnog rehabilitacionog tretmana kod bolesnika sa lumboišijalgijom.

Pedeset jedan (51) ispitanik sa hroničnom lumboišijalgijom lečen je na Klinici za medicinsku rehabilitaciju Kliničkog centra Vojvodine. Uz demografske podatke, na početku i na kraju tretmana praćene su vrednosti Numeričke skale bola (engl. *Numerical Rating Scale* – NRS), Osvestrijevog indeksa onesposobljenosti (engl. *The Oswestry Disability Index* – ODI), vrednosti Skale centralne senzitivizacije (engl. *Central Sensitization Inventory* – CSI) i vrednosti Skale izbegavanja aktivnosti usled straha (engl. *Fear Avoidance Component Scale* – FACS).

Veći broj ispitanika činile su žene (34; 66,7%). Stacionarni multimodalni tretman hroničnog bola trajao je $20,48 \pm 5,89$ dana. Rezultati intenziteta bola po NRS-u bili su značajno manji nakon tretmana ($6,49 \pm 2,22$ prema $5,00 \pm 2,22$; $t = 5,629$, $p < 0,001$). Prosečna vrednost ODI ($48,75 \pm 15,16$ prema $42,24 \pm 14,13$; $t = 4,246$, $p < 0,001$) i prosečna vrednost FACS-a ($66,80 \pm 14,13$ prema $62,47 \pm 16,49$; $t = 2,086$, $p = 0,042$) nakon tretmana ukazivale su na značajno poboljšanje. To nije bio slučaj sa CSI skorom – tu nije bilo statistički značajne razlike nakon multimodalnog tretmana ($38,39 \pm 11,97$ prema $35,84 \pm 15,05$; $t = 1,446$, $p = 0,155$).

Primenom multimodalnog stacionarnog rehabilitacionog tretmana postiže se poboljšanje funkcionalnog statusa, smanjenje intenziteta bola, kao i smanjenje stepena izbegavanja aktivnosti usled straha kod bolesnika sa hroničnom lumboišijalgijom.

Acta Medica Medianae 2023; 62(4):37-43.

Ključne reči: lumboišijalgija, onesposobljenost, bol, multimodalni tretman

"This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) Licence".